

Орієнтовний перелік тем, що виносяться на II-III етапи Всеукраїнської учнівської олімпіади з інформаційних технологій у номінації «Офісні технології» в місті Києві у 2020/2021 навчальному році (з посиланнями)

Наведені нижче джерела є спрямовуючими, проте не завжди вичерпними для успішного виконання завдань олімпіадного характеру.

Завдання обох етапів передбачатиме роботу з усіма чотирма додатками Microsoft Office.

II (РАЙОННИЙ) ЕТАП

В порівнянні з 2019/2020 навчальним роком змістове наповнення етапу не змінилося, тож під час підготовки варто звернути увагу на [завдання минулого навчального року](#) та його [розбір](#).

Word

Тема	Рекомендовані джерела
Форматування документів. Стилi	«Інформатика» підручник для 8 класу (авт. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П.), с. 46–79
Колонтитули (в тому числі вставка простих полів, що позначають характеристики документу)	
Робота з таблицями (форматування, перетворення тексту в таблицю тощо)	
Пошук та заміна (в тому числі засобами знаків підстановки)	Microsoft Excel для починаючих (російською) Розбір завдання «Billboard Hot 100» (відео) Розбір завдання «Будова велосипеда» (відео)
Векторна та растрова графіка	Приклад створення векторного зображення Вставлення зображень Редагування зображень
Експорт та імпорт	Перетворення тексту в таблицю та таблиці в текст
Заголовки та автозміст	«Інформатика» підручник для 8 класу (авт. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П.), с. 70–72 Вставлення змісту
Перелік ілюстрацій	Вставлення списку ілюстрацій

PowerPoint

Тема	Рекомендовані джерела
Форматування слайдів	Шаблони Фонові зображення та теми Робота зі слайдами Робота з текстом
Векторна та растрова графіка	<i>див. Word</i> Діаграми та зображення Розбір завдання «MoonTower» (відео) Розбір завдання «Панорамний акваріум» (відео) Розбір завдання «Механізм велосипеда» (відео)

Анімація та переходи між слайдами	Анімація Переходи ▶ Розбір завдання «Вічний двигун» (відео) ▶ Розбір завдання «Жеребкування» (відео) Розбір завдання «Снігопад»
Тригери	Запуск ефектів анімації (російською)
Робота з аудіо та відео	Аудіо- та відеоматеріали
Дії	Додавання команд до презентації із кнопками дій
Запис хронометражу відтворення	Репетиція та записування часу показу презентації

Excel

Тема	Рекомендовані джерела
Форматування	Введення та форматування даних
Адресація комірок. Формули. Автозаповнення	«Інформатика» підручник для 8 класу (авт. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П.), с. 194–196
Копіювання та вставка (в тому числі спеціальна вставка та вставка комірок як пов'язаних зображень)	Спеціальна вставка (російською) Вставка як пов'язаного зображення
Умовне форматування	«Інформатика» підручник для 8 класу (авт. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П.), с. 202–204
Перевірка даних	Застосування перевірки даних до клітинок Створення розкритого списку
Умовне форматування та перевірка даних на основі виразу	Використання умовного форматування для виділення інформації Перевірка даних ▶ Розбір завдання «Музичний чарт» (відео) ▶ Розбір завдання «Продаж велосипедів» (відео)
Функції (статистичні, текстові, дати/часу, для роботи з посиланнями та масивами, логічні, обробки помилок)	«Інформатика» підручник для 8 класу (авт. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П.), с. 197–202 Функції за категоріями Розбір завдань на різноманітні вбудовані функції Розбір завдання «Готель»
Растрова та векторна графіка	<i>див. Word</i>
Діаграми (стовпчасті, лінійчасті, секторні, графіки)	«Інформатика» підручник для 8 класу (авт. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П.), с. 209–216 «Інформатика (профільний рівень)» підручник для 10 класу (авт. Руденко В. Д., Речич Н. В., Потієнко В. О.), с. 171–180
Імпорт та експорт	Імпорт і експорт текстових файлів (TXT або CSV)

Access

Зміст завдання: учасник повинен реалізувати в Microsoft Access базу даних за заданим описом предметної області та виконати кілька простих запитів до неї.

Тема	Рекомендовані джерела
Основи моделювання баз даних: а. типи полів; б. ключі; с. всі типи бінарних зв'язків за множинністю. Поглиблене моделювання баз даних: а. типи зв'язків за ступенем; б. зв'язки «загальний вид – різновид».	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 13-98, 113–114 Основи баз даних (посібник, авт. Завадський І. О.), с. 16-91 ▶ Відеокурс «Інформаційні системи та бази даних» ▶ Реалізація бази даних предметної області «Олімпіади» (відео) ▶ Розбір завдання «Велосипеди та аксесуари» (відео)
Індекси	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 83–86 Основи баз даних (посібник, авт. Завадський І. О.), с. 79-82 Створення та використання індексу для покращення продуктивності
Маска вводу	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 87–89 Керування форматами введення даних за допомогою масок вводу
Правила перевірки	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 336–337 Обмеження на введення даних за допомогою правил перевірки
Поля підстановки	Створення або видалення поля підстановки
Запити на вибірку: а. впорядкування; б. фільтрація (в тому числі перевірка на подібність); с. прибирання повторів; д. прості багатотабличні запити: внутрішнє об'єднання таблиць.	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 202–208, 210–232 Основи баз даних (посібник, авт. Завадський І. О.), с. 119-143 Приклади критеріїв запиту Приклади використання дат як умов у запитах Access Використання умови Like для пошуку даних Видалення повторюваних записів за допомогою запиту Об'єднання таблиць і запитів ▶ Розбір завдання «Велосипеди та аксесуари» (відео)

III (МІСЬКИЙ) ЕТАП

Перелік тем цього етапу включає всі теми II етапу, а також додатково теми, перелічені нижче.

В порівнянні з 2019/2020 навчальним роком змістове наповнення етапу не змінилося, тож під час підготовки варто звернути увагу на [завдання минулого навчального року](#) та його [розбір](#).

Word

Тема	Рекомендовані джерела
Рецензування. Примітки	Відстеження змін у Word Вставлення або видалення примітки
Порівняння документів	Перегляд і порівняння документів поруч Порівняння відмінностей між документами за допомогою параметра "чорні рядки" Порівняння документів і об'єднання змін
Перелік джерел та цитувань	Додавання посилань у документі Word
Показчики	«Інформатика» підручник для 8 класу (авт. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П.), с. 70–72 Створення й оновлення показчика
Елементи керування формою	Елементи керування вмістом Створення форм для заповнення або друку в програмі Word
Обчислювані поля (експрес-блоки) та автотекст	Використання експрес-блоків і автотексту в програмі Word Експрес-блоки у текстовому процесорі Microsoft Word (відеозапис семінару) Розбір завдання «Spotify» (відео)
Злиття документу з базою даних	 Злиття (відео) Використання злиття для групової розсилки повідомлень електронної пошти Розбір завдання «Презентація учасників» (відео)
Запис макросів (крім VBA)	Створення або запуск макросу

PowerPoint

Тема	Рекомендовані джерела
Налаштування параметрів презентації. Довільний показ	Створення автоматичної презентації Створення та демонстрація вибіркового показу слайдів

Excel

Тема	Рекомендовані джерела
Диспетчер імен	<p>Визначення й використання імен у формулах</p> <p>▶ Розбір завдання «Євробачення в числах» (відео)</p> <p>Розбір завдання «Енергетичний комплекс»</p>
Зведені таблиці	<p>Створення зведеної таблиці для аналізу даних аркуша</p>
Діаграми (точкові, бульбашкові, пелюсткові, поверхневі, біржеві)	<p>«Інформатика» підручник для 8 класу (авт. Морзе Н. В., Барна О. В., Вембер В. П.), с. 209–216</p> <p>«Інформатика (профільний рівень)» підручник для 10 класу (авт. Руденко В. Д., Речич Н. В., Потієнко В. О.), с. 171–180</p> <p>Точкові діаграми</p> <p>Бульбашкові діаграми</p> <p>Пелюсткові діаграми (російською)</p> <p>Поверхневі діаграми (російською)</p> <p>▶ Біржеві діаграми (відео, російською)</p> <p>▶ Розбір завдання «Shazam» (відео)</p> <p>▶ Розбір завдання «Євробачення в числах» (відео)</p>
Підбір параметра	<p>«Інформатика (профільний рівень)» підручник для 10 класу (авт. Руденко В. Д., Речич Н. В., Потієнко В. О.), с. 155–157</p> <p>Підбір параметра</p>
Розв'язувач (Пошук розв'язання)	<p>«Інформатика (профільний рівень)» підручник для 10 класу (авт. Руденко В. Д., Речич Н. В., Потієнко В. О.), с. 157–160</p> <p>Розв'язувач</p> <p>Надстройка «Поиск решения» в примерах</p>
Елементи керування формою	<p>Використання елементів керування формами на аркуші в програмі Excel</p> <p>▶ Розбір завдання «Євробачення в числах» (відео)</p>
Динамічна графіка	<p>Выбор фото из выпадающего списка (російською)</p> <p>▶ Розбір завдання «Shazam» (відео)</p>

Access

Зміст завдання: побудувати інформаційну систему відповідно до наданих зразків.

Тема	Рекомендовані джерела
Імпорт та експорт даних	Імпорт або створення зв'язку з даними в іншій базі даних Access Імпорт даних або зв'язування з ними в книзі Excel Імпорт даних із текстового файлу або зв'язування з ними Експорт даних до Excel Експорт об'єкта бази даних до іншої бази даних Access Експорт даних до текстового файлу Експорт даних Access до документа Word
Запити на вибірку: а. обчислювані поля; б. групування та агрегатні функції; с. обмеження кількості записів; д. використання параметрів; е. оператори IN, EXISTS.	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 208-210, 236-256, 263-265, 267-270, 339 Основи баз даних (посібник, авт. Завадський І. О.), с. 144-161 Побудова виразу та обчислювані поля Обчислення даних із використанням запиту Використання параметрів у запитах, формах і звітах
Вбудовані функції	Популярні функції Розбір завдання «Прогноз погоди»
Автоформи та кнопкові форми. Особливі типи форм (кілька елементів)	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 314-316, 318-319 Створення форми за допомогою засобу "Форма" Створення форми навігації Створення пустої форми Використання кнопки для запуску дії або низки дій Створення форми за допомогою засобу "Кілька елементів"
Майстер форм. Підлеглі форми	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 316-318 Основи баз даних (посібник, авт. Завадський І. О.), с. 92-100 Створення форми з підформою (форма з відношеннями "один-до-багатьох")
Конструктор форм	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 319-339 Загальні відомості про форми

	Загальні відомості про елементи керування Створення обчислюваного елемента керування
Прості макрокоманди (в тому числі на застосування фільтрів, відкриття об'єктів бази даних, закриття вікон та бази даних, оновлення вмісту)	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 344–346 Увімкнення й вимкнення режиму ізольованого програмного середовища для вимкнення макросів Створення макросів інтерфейсу Дія макросу «Застосувати фільтр» Дія макросу «Відкрити форму» Дія макросу «Відкрити запит» Дія макросу «Відкрити таблицю» Дія макросу «Закрити базу даних» Дія макросу «Оновлення» Дія макросу «CloseWindow»
Пошук (за допомогою команди «Застосувати фільтр»; за допомогою запиту)	Інформаційні системи та бази даних (посібник, авт. Гогерчак Г. І.), с. 346–350 Дія макросу «Застосувати фільтр» Дія макросу «Оновлення» Використання кнопки для запуску дії або низки дій 📺 Розбір завдання «YouTube Music» (відео) 📺 Розбір завдання «Оголошення результатів» (відео)

Додаткові Інтернет-джерела:

1. [Київські міські олімпіади з інформаційних технологій. Офісні технології](#)
2. [Матеріали номінації «Інформаційні системи та бази даних» Інтернет-олімпіади з інформаційних технологій](#)
3. [Сайт «Інформатика»](#)
4. [Офіційна довідка Access](#)
5. [Офіційна довідка Excel](#)
6. [Офіційна довідка PowerPoint](#)
7. [Офіційна довідка Word](#)
8. [Microsoft Excel для починаючих \(російською\)](#)
9. [Планета Excel \(російською\)](#)
10. [ExcelHack \(російською\)](#)
11. [Word Expert \(російською\)](#)

Корисна друкована література за додатками

Бази даних

1. [Гогерчак Г. І. Інформаційні системи та бази даних](#) – Київ: Видавництво «Лікей», 2019.
2. [Завадський І. О. Основи баз даних](#) – Київ, 2011.

Табличний процесор

1. [«Інформатика \(профільний рівень\)» підручник для 10 класу закладів загальної середньої освіти Руденко В. Д., Речич Н. В., Потієнко В. О.](#)
2. [«Інформатика» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів Морзе Н.В., Барна О.В., Вембер В.П., ТОВ “Український освітянський видавничий центр “Оріон”](#)
3. [Завадський І.О., Забарна А.П. Microsoft Excel у профільному навчанні / І.О.Завадський, А.П.Забарна: \[Навч. посіб.\]. - К.: Вид.група ВНУ, 2011](#)

Текстовий процесор

1. [«Інформатика» підручник для 8 класу загальноосвітніх навчальних закладів Морзе Н.В., Барна О.В., Вембер В.П., ТОВ “Український освітянський видавничий центр “Оріон”](#)